

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quæstio 46. Ordinarius utrum Rescribentis exemptis utatur verbis
mandatoriis vel rogatoriis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

ree opinioni Cardinalis Flor. in Clem. x. de officio ord. Domin. in cap. i. de officio ord. in
 6. semper enim in dubio judicandum est pro ordinario Feder. conf. 130. Abb. cap. i. o
 quoniam nu. 4. cum Apost. de privileg. cuius iurisdictione est per quam favorabilis ex-
 ceptiones vero per quam iuris odiosi; Archid. cap. frater 16. quest. i. nu. 3. cap. per
 venit in quest. i. & cap. qui resistit quest. 3. Abb. d. nu. 4. Quæ tamen conclusio intel-
 ligenda est adhibita mica talis nisi privilegia exemptionis hæc in specie repu-
 gnent ad ea semper enim est collineandum, cap. porro cap. recepimus de privileg.
 quod hac in materia semper est animadvertendum. Præterea nisi repugnet excep-
 tio legis non receptæ seu Concilii Tridentini eo in loco quo vigent hæc exempti-
 ones non recepti de quo plenius alio in libro scripsi, de iurisd. ordin. in exempt. l. i.
 quest. 50.

QVÆSTIO XXXVI.

Ordinarius utrum Rescribendo exemptis utatur verbis mandatorij
 vel rogatorij.

SUMMARIUM.

- 1. Hypothesis huiusce questionis.
- 2. Ordinarius potest uti verbis præcepti-
vii.
- 3. Canonici receptio consistit in facto.
- 4. Inter mandatorias & hortatorias for-
mulas parum interest.
- 5. Hortatoria verba adiecta dispositioni in-
ducenti necessitatem obtemperandi assu-
munt naturam verborum præceptorio-
rum.
- 6. Aneupia verborum rejicienda.

Ordinarij in quam plurimis Europæ locis habent exclusus capitulis exemptis
 collationis beneficiorum. Quæritur nunc v. g. utrum ordinarius in suo col-
 lationis elogio sive diplomate possessionis dandæ suo beneficio uti debeat verbo.
 Hortatur rogamus an vero præceptivo mandamus Capitulum quod à juridi-
 one ordinarij exemptum est contendit jus non esse ordinario imperiosa mandati
 formula utendi in tabulis Sacerdotij erogatorij & proinde cum præfco Ecclesiæ
 ritu inquirere sibi liceat rejiciendus nec ne sit novitius Canonici aut Sacerdotio
 frui permitte ndus licere sibi ab imperio ordinarij exempto producentem collati-
 onis litteras informes & imperiosas ad possessionem non admittere verum in contra-
 riam itum est sententiam ubi eleganter deducit & supremis Galliæ tribunalibus de-
 cisionem refert Rhenatus Chopinus, de sacra politia lib. 1. tit. 7. nu. 3 & seq. fol. 143. & seq.
 Licet

- 2 Licet enim (inquit) ordinarius uti debeat formula hortandi seu rogandi capitulum exemptum nilominus tamen si ordinarius secus faciat utendi imperiosiori formula mandandi vel præcipiendi non ideo promissus est capitulo exempto retractari aut moras in possessione decernenda necesse quippe quod capitulum debeat noviter provisum citra prolixioris causæ cognitionem recipere atque in sum gremium coopertare uti exactius ostendit idem Renatus Chopin. d. tit. 8. num. 1. & seqq. Canonici enim receptio verius in facto quam in iure consistat, ca. capitulum s. Crucis de Rescript. cap. eum cui de preb. in 6. Abb. cap. pro illorum de prebend.
- 3 Ego vero hac in materia quo ad has hortatorias aut mandatorias formulas parum interesse existimo. Cum enim capitulum exemptum non possit non qualicumque Renato Chopino probatum est. Certe hoc in casu ordinarij rogatus aut hortatus præcepto equipollere censendus est.
- 4 Rogatoria enim aut hortatoria verba adiecta dispositioni inducendi obtemperandi necessitatem præceptoriorum verborum naturam assumunt, gloss. cap. ad aures de arate & qual. tit. ord. gloss. c. 1. de testam. Fel. cap. non & col. 1. de constit. 10. pbus sese de inhibition. & execut. privilegiata cap. 8. §. 4. num. 37. & 38. fol. 364. Clem. 1. ubi Card. de testibus.
- 5 Iuxta illud Ovidij de quo gloss. §. 1. instit. Mandati:
*Est orare ducum species violenta jubenti,
 & quasi midato supplicat ense potens.*
 Scitumque illud est. Rogando cogit qui rogat potentior & blanditiæ principium vim continent minarum. dec. l. in omnibus causis ff. de Reg. iur. gloss. l. 1. C. si rector provincie, V. f. sembech in paratit. ff. quod met. causa num. 3. Itaque cum magis res quarum verba intucenda sunt, l. promitto ff. de re iud. & l. 3. de liber. præteritis, valeant hæc verborum ancupia nam & Virgilio teste.
- 6 *Littera rem ipsam loquitur res ipsa medullam
 verbi quam vivax mens videt intus habet.*
 & eleganter Cicero pro cecinia scriptum sequi calumniatoris est boni vero judicis voluntatem scriptoris autoritateque defendere non enim ex verbis pendet jus sed verba serviunt consilij & autoritatibus nec verba inveniunt in judiciis sed ea res cuius verba in leges conjecta sunt. Quid porro jus cum exempti præceptis ordinarij legitimis non obtemperant, dictum est hæcenus libr. 4. quest. 33. & 64.